

Effekttariff

– vad det innebär och hur du sänker kostnaden

Författare:

Mårten Nyberg, försäljningschef Waybler

Publicerad:

17 april 2026

Uppdaterad:

4 juni 2026

Innehåll

1.

Vad är en effekttariff?

2.

Hur beräknas effektavgiften?

3.

Aktuellt regelläge

4.

Effekttariffer och BRF:er

5.

Strategier effekttariff

6.

Så går ni vidare – steg för steg

7.

Vanliga frågor och svar

Snabbt svar

Effekttariffen baseras på din högsta effekttopp (kW) under en mätperiod – inte på hur mycket energi (kWh) du använder totalt. För en BRF eller ett företag där flera elbilar laddar samtidigt kan effekttoppen skapa tusenlappar i extra kostnad varje månad. Dynamisk lastbalansering och AI-styrd säkringsnivå kan däremot minska effekttoppen med 40–60 % och spara stora belopp per år.

När en BRF-styrelsen går igenom elnkostnaderna dyker det ibland upp en rad på fakturan som får ögonbrynen att höjas: **effekttariff**. Den beror inte på hur mycket el ni använder totalt, utan på hur mycket ni drar *samtidigt* – er så kallade effekttopp under en viss period.

För fastigheter med elbilsladdning är detta en viktig aspekt att tänka på. När åtta bilar drar 11 kW var mellan kl. 17 och 19 skapas en 88 kW-topp – och elnätsbolaget debiterar för hela den kapaciteten oavsett om resten av månaden har lägre toppar. Effekttariffer är en del i styrelsens karta över laddningens totalekonomi, och i den här artikeln går vi igenom vad de innebär, hur de beräknas, och – viktigast – hur du sänker dem.

Vi tar också upp det aktuella läget: regeringen stoppade i mars 2026 tvångskravet på effekttariffer, men många elnätsbolag har redan infört dem. Oavsett vad som händer med regleringen är den underliggande logiken densamma: höga effekttoppar kostar pengar – och den som kan jämna ut dem sparar.

Vad är en effekttariff?

En effekttariff är en del av elnätsavgiften som baseras på din högsta effekt (kW) under en mätperiod. Det är elnätsägarens sätt att prissätta den kapacitet de måste reservera åt dig. Transformatorer, kablar och säkringar måste klara din högsta topp – och du betalar för den dimensioneringen.

För att förstå effekttariffen hjälper det att skilja på två begrepp:

- **Energi (kWh)** – hur mycket el du använder totalt under en period. Tänk det som antalet liter vatten du häller under en dag.
- **Effekt (kW)** – hur mycket el du drar just nu. Tänk det som hur brett vattenröret är – hur mycket som kan flöda samtidigt.

Två BRF:er kan använda exakt lika mycket energi under en månad men ändå få helt olika effektavgifter. Den som har jämn förbrukning betalar mindre än den som har höga toppar – även om totalmängden är densamma.

Hur beräknas effektavgiften?

Det finns ingen enhetlig modell i Sverige. Varje elnätsbolag utformar sin egen tariff. De vanligaste varianterna:

- **Genomsnitt av de tre högsta topparna** – Medeltalet av månadens tre högsta timvärden och debitering per kW.
- **Högsta enskilda timvärde** – andra bolag tar den absolut högsta timmen under månaden som underlag.

- **Tidsindelade tariffer** – vissa bolag har olika priser beroende på när på dygnet och vilken årstid toppen inträffar. Höglasttid (vardagar 06–21, november–mars) kostar mer.

Aktuellt regelläge – vad hände i mars 2026?

I april 2022 beslutade Energimarknadsinspektionen (Ei) att alla elnätsföretag i Sverige skulle införa effektavgifter senast den 1 januari 2027. Syftet var att främja effektivare utnyttjande av elnätet.

I **mars 2026** beslutade regeringen att stoppa tvångskravet. Energimarknadsinspektionen fick i uppdrag att upphäva föreskriften (EIFS 2022:1) senast den 30 juni 2026. Skälet var att effektavgifterna *”slagit för hårt mot vanliga hushåll och varit svåra att förstå”*, enligt regeringens pressmeddelande. Ei fick samtidigt i uppdrag att ta fram förslag till en ny, mer enhetlig modell senast den 12 april 2027.

Vad innebär det i praktiken?

Elnätsbolag som redan infört effekttariffer får behålla dem – det finns inget förbud. Bolag som ännu inte infört dem behöver inte längre göra det. Resultatet: ett lappverk där olika bolag har olika modeller. För BRF:er och fastighetsägare är det viktigt att kolla med just ert elnätsbolag vad som gäller.

Oavsett regelförändringar gäller grundprincipen: höga samtidiga laster kostar pengar. Elnätsbolaget måste dimensionera för era toppar, och den kostnaden hamnar förr eller senare på er faktura – antingen som effektavgift eller som förhöjd säkringsnivå.

Varför är effekttariffer särskilt känsligt för BRF:er med elbilsladdning?

Två saker samverkar och gör effekttariffer till ett viktigt ämne för bostadsrättsföreningar:

1. **Elbilspenetrationen ökar snabbt.** För fem år sedan hade en typisk svensk BRF kanske 5 % elbilar. I dag ligger många föreningar på 25–40 %, och andelen växer månad för månad. Varje ny elbilägare lägger till upp till 11 kW av potentiell samtidig belastning.
2. **Laddningen ska ske samtidigt.** Dygnsrymten för boende liknar oftast varandra. Man laddar när man kommer hem från arbetet, sover och tar sedan bilen igen på morgonen. Det är också då värmepumpar, matlagning och övrig hushållsel toppar. Risken: en massiv effekttopp som elnätsmätaren fångar istället för smart styrning av effekten över tid.

Vad kostar det i praktiken?

Vi tar ett realistiskt exempel: en BRF med 60 lägenheter och 20 elbilsplatser med laddbox.

Scenario	Effekttopp	Kostnad/mån*

Utan styrning	120–150 kW	6 500–12 000 kr
Med lastbalansering	40–60 kW	2 200–4 800 kr
Lastbalansering + OptAI	25–40 kW	1 400–3 200 kr

** Beräknat på effektavgift 50–80 kr/kW. Faktisk kostnad beror på ert bolags tariffmodell och ert övriga effektbehov (värmepumpar, fastighetsel m.m.).*

Skillnaden mellan ostyrda laddboxar och en bra lastbalanseringslösning ligger ofta på **50 000–100 000 kr per år** för en medelstor BRF. Det är pengar som sparas direkt till föreningens ekonomi – och som dessutom gör att ni kan installera fler laddboxar utan att behöva uppgradera huvudsäkringen.

Tre strategier för att sänka effekttariffen

1. Dynamisk lastbalansering – den viktigaste åtgärden

Lastbalansering fördelar den tillgängliga effekten mellan alla laddboxar i realtid. Istället för att exempelvis åtta bilar drar 11 kW var (88 kW totalt) så arbetar styrningen utifrån varje bils

laddbehov och annan effekt som används i fastigheten. Varje bil får sin del och laddningen över tid – och effekttoppen kapas dramatiskt.

Wayblers laddtjänst Connect innefattar dynamisk lastbalansering (**Waybler Optimize**). Systemet mäter fastighetens totala last i realtid och anpassar laddningen så att huvudsäkringen aldrig överbelastas. I praktiken innebär det att en BRF kan ladda upp till **50 bilar på en enda 63A-säkring** – utan att behöva göra en dyr säkringsuppgradering. Det är branschledande kapacitet.

Lastbalansering ger typiskt 40–60 % lägre effekttoppar och är den enskilt mest effektiva åtgärden en BRF kan göra.

2. AI-driven justering av säkringsnivån – för den som vill optimera ytterligare

Waybler OptAI är en ytterligare tjänst som går utöver grundläggande lastbalansering. Den använder AI för att förutse effektbehov och automatiskt justera säkringsnivån. Systemet analyserar historiska mönster och fastighetens specifika förbrukningsprofil för att fatta smartare beslut än en statisk regel någonsin kan.

I kombination med Optimize ger OptAI ytterligare cirka 35% reduktion av effekttoppen i snitt – värdefullt för större installationer där varje kW på toppen kostar mycket.

3. Tidsstyrning och beteendeinsatser – det enklaste steget

Ren tidsstyrning – att skjuta laddningen till nattetid när övrig förbrukning är låg – kan hjälpa, särskilt för föreningar med tidsindelade effekttariffer där höglasttimmarna kostar mer.

Problemet med ren tidsstyrning är att det kräver att boende accepterar fördröjd laddning, hanterar det manuellt och det löser inte grundproblemet med samtidighet. Wayblers lastbalansering hanterar allas laddning automatiskt utan att de boende behöver tänka på det.

Så går ni vidare – steg för steg

För en BRF-styrelse eller fastighetsägare som vill ta kontroll över effektkostnaderna:

- **Ta reda på ert elnätsbolags modell.** Ring och fråga: använder de effekttariff? Vilken beräkningsmodell? Vad kostar det per kW? Be om en rapport över era timvärden det senaste året.
- **Beräkna er nuvarande effekttopp.** Titta på era data och identifiera när topparna uppstår. Ofta är det kvällarna när laddning, värmepump och hushållsel sammanfaller.
- **Jämför kostnad med och utan styrning.** Använd tabellen ovan som riktmärke. För en BRF med 20+ laddboxar handlar det nästan alltid om fem- till sexsiffriga belopp per år.

- **Välj en laddtjänst med inbyggd lastbalansering.** Säkerställ att systemet kan hantera dynamisk lastbalansering, inte bara statiska effektgränser. Waybler Connect med Optimize hanterar detta automatiskt.
- **Utvärdera om OptAI är relevant.** Ju högre belastning fastigheten har desto viktigare att smart hantera det. Hör med oss hur AI kan hjälpa dig kapa effekt.

Även om regeringen dragit tillbaka kravet från 1 jan 2027 så är det många elnätskunder som redan sitter med höga avgifter. Vi vill göra vårt för att hjälpa.

Mårten Nyberg, försäljningschef Waybler

Effekttariffen är bara en del av ekvationen

Att sänka effekttoppen ger inte bara lägre effektavgift. Det har tre ytterligare fördelar:

- **Ingen säkringsuppgradering.** En BRF som installerar laddboxar utan lastbalansering kan tvingas uppgradera huvudsäkringen från 63A till 80A eller mer – en stor investering. Med dynamisk lastbalansering är det sällan nödvändigt.
- **Fler laddpunkter på samma kapacitet.** Istället för att överdimensionera infrastrukturen kan ni skala upp i takt med att fler boende skaffar elbil.

Adderar man bidraget **Ladda bilen** (upp till 50 % av installationskostnaden, max 15 000 kr per laddpunkt) blir kalkylerna ännu mer fördelaktiga. Totalt sett kan en BRF som gör rätt från början – med bidrag, lastbalansering och smart styrning – tjäna in sin investering på 2–3 år.

Vanliga frågor om effekttariffer

- 1.

Vad är skillnaden mellan effektavgift och energiavgift?

Energiavgiften baseras på total förbrukning (kWh) under en period. Effektavgiften baseras på din högsta momentana förbrukning (kW) – din topp. Båda ingår i elnätsavgiften men prissätter olika saker.

- 2.

Måste alla elnätsbolag införa effekttariffer?

Inte längre. Regeringen stoppade tvångskravet i mars 2026. Bolag som redan infört dem får behålla sin modell. Nya regler väntas tidigast 2027. Kolla med ert elnätsbolag vad som gäller för er.

- 3.

Hur vet jag vilken effekttopp vår BRF har?

Kontakta ert elnätsbolag och be om en rapport över timvis effektmätning det senaste året. De flesta kan tillhandahålla detta. Alternativt ger en laddtjänst som Waybler Connect realtidsöverblick direkt i adminpanelen.

- 4.

Hur snabbt betalar sig en lastbalanseringslösning?

För en BRF med 20+ laddpunkter och en effektavgift på 50–80 kr/kW ligger återbetalningstiden typiskt på 1–3 år, beroende på installationens storlek och elnätsbolagets tariffmodell. Räknar man in undviken säkringsuppgradering och Ladda bilen-bidraget går det ännu snabbare.

- 5.

Vad är skillnaden mellan lastbalansering och AI-styrning?

Lastbalansering (som Waybler Optimize) fördelar tillgänglig effekt jämnt mellan laddboxar i realtid. Vår tjänst med AI-styrning (Waybler OptAI) går ett steg längre och använder AI för att förutse och aktivt reducera effekttoppar ännu innan de uppstår. OptAI är en add-on som kompletterar Connects inbyggda lastbalansering.